

የሰ/መ/ቁ. 23895

ታህሳስ 15 ቀን 2000 ዓ.ም

ዳኞች፡- መንበረፀሐይ ታደሰ

ፍስሐ ወርቅነህ

ሐጎስ ወልዱ

መስፍን ዕቁበዮናስ

ሒሩት መለሠ

አመልካች፡- ሰላም የቴክኒክና የሙያ ማሰልጠኛ ማዕከል

ተጠሪ፡- መኮንን ሱሌ

መዝገቡን መርምረን የሚከተለውን ፍርድ ሰጥተናል፡፡

ፍ ር ድ

ጉዳዩ የሽያጭ ውልን መነሻ ያደረገ ክርክር የሚመለከት ነው፡፡ ክርክሩ በተጀመረበት የፌ/መ/ደ/ፍ/ቤት ከሣሽ የነበረው የአሁኑ አመልካች ነው፡፡ በተጠሪው ላይ ክስ የመሠረተው ተጠሪ በሁለቱ መካከል በተደረገው የሽያጭ ውል መሠረት በግዢ ለተረከበው ወፍጮ መከፈል የሚገባውን ዋጋ ከነመቀጫው በጠቅላላው ብር 63,010 እንዲከፍለው ነው፡፡ ተጠሪ ለቀረበበት ክስ መልስ በመስጠት ተከራክሮአል፡፡ ፍ/ቤቱም ክርክሩን ከሰማ በኋላ፣ በሁለቱ መካከል የተደረገው የሽያጭ ውል ተከሣሹ በውሉ መሠረት አፍርሶታል /ቀሪ አድርጎታል/፡፡ ከዚህ በኋላም ቀደም ሲል ተደርጎ በነበረው ውል አይነት የሽያጭ ውሉ አልታደሰም የሚሉትን ምክንያቶች በመስጠት በመልካች የቀረበውን ክስ ውድቅ አድርጎአል፡፡ ጉዳዩ በይግባኝ የቀረበለት የፌ/ከ/ፍ/ቤትም የስር ፍ/ቤት ውሣኔ ጉድለት የለበትም በማለት ይግባኙን ሳይቀበለው ቀርቶአል፡፡ የሰበር አቤቱታው የቀረበው በዚህ ላይ ነው፡፡

ይህ የሰበር ችሎትም አመልካች መጋቢት 18 ቀን 98 ዓ.ም. በዓፈው ማመልከቻ ያቀረበውን አቤቱታ መሠረት በማድረግ ተጠሪን አስቀርቦ ክርክሩን ሰምቶአል፡፡ አቤቱታው በሰበር ችሎት እንዲታይ የተወሰነው

አቤቱታ የቀረበበትን ውሣኔ የሽያጭ ውል ከሚገዛበት ሕግ አንጻር በማየት አግባብነቱን ለመመርመር ነው፡፡ በዚህ መሠረትም ይህን ነጥብ ከስር ጀምሮ ከተደረገው ክርክር፣ አቤቱታ ከቀረበበት ውሣኔ እና ከሕጉ ጋር አገናዝቦን መርምረናል፡፡

ቀደም ሲል እንደተገለጸው የተከራካሪዎቹ ወገኖች ግንኙነት የተመሠረተው በዕቃ ሽያጭ ውል ላይ ነው፡፡ በዚህ ውል መሠረት አመልካች ወፍጮዎችን ለተጠሪ ሽጦአል፣ ተጠሪም በውሉ መሠረት ወፍጮዎቹን ተረክቦ የነበረ ሲሆን፣ ዋጋቸውን ግን አልከፈለም፡፡ በሌላ በኩል ደግሞ ወፍጮዎቹ በውሉ መሠረት ትክክለኛ ሆነው አልተኙም ወይም ጉድለት ያለባቸው ናቸው በሚል ለአመልካች ያስታወቀበት ሁኔታ የለም፡፡ ገንዘቡን እንዲከፍል በተጠየቀ ጊዜ /ሲከሰስ/ ያቀረበው መከራከሪያም የወፍጮዎቹን ትክክል አለመሆን የሚመለከት አይደለም፡፡ የሥር ፍ/ቤቶችም የአመልካችን ክስ ውድቅ ያደረጉት ውሉ እንደፈረሰ በመቁጠር እንጂ የሽያጭ ውል አፈፃፀምን በተመለከተ የተደነገገውን ሕግ መሠረት በማድረግ አይደለም፡፡

እንደምንመለከተው ጉዳዩ የዕቃ ሽያጭ ውልን የሚመለከት እንደመሆኑ የተከራካሪዎቹ ወገኖች መብትና ግዴታ መታየት ያለበት “ስለ ልዩ ውሎች” በሚል በተደነገገው በፍትሐብሔር ሕጉ በአንቀጽ አስራ አምስት ሥር ባሉት ድንጋጌዎች መሠረት ነው፡፡ እነዚህ ድንጋጌዎች የሻጩን ግዴታ እና ገዢውም ዕቃውን እንደተረከበ ሊወስዳቸው የሚገቡ እርምጃዎች ምን እንደሆኑ ያመለክታሉ፡፡ ሻጩ በውሉ በተመለከተው መሠረት ትክክለኛውን ዕቃ ለገዢው የማስረከብ ኃላፊነት እንዳለበት በፍ/ብ/ሕግ ቁ 2287 እና 2288 እንደተደነገገው ሁሉ ገዢም ዕቃው በውሉ መሠረት የተሟላ አይደለም ወይም ጉድለት ያለበት ነው የሚል እምነት ካለው በሕጉ በተመለከተው የጊዜ ገደብ ውስጥ የማስታወቅ ግዴታ አለበት /የፍ/ብ/ሕግ ቁ 2291፣ 2292/፡፡ ወደያዘነው ጉዳይ ስንመለስ ተጠሪ በሽያጭ ውሉ መሠረት የተረከባቸው ወፍጮዎች ጉድለት ያለባቸው ናቸው በሚል አመልካችን ያስታወቀበት ጊዜ